

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. IV.

Овај листъ излази вторникомъ и петкомъ. Цѣна му е за три мѣсеца 4 цванцика.

№ 80.

АТИЛА У ТРИЕСТУ.*Историчный романъ изъ Мацарскогъ најстариѣгъ времена.*

(съ нѣмачкогъ.)

Већ су почели народи хришћански расађивати први цветъ културе по Европи, анђелъ мира смести се по веселимъ предѣлима, и трудіо се да на пушећимъ се пустарама нове и златне палате подигне, кадъ ал' одъ еданцутъ изъ дальногъ ладногъ сѣвера дигне се страшный непријатељ, разори што су столећа подигла была и на тѣлесама безбројны юнака, на крвавимъ сузама тужеће невинности, и на развалинама едногъ целогъ разореногъ света, подигне онъ крваве заставе горы побѣда; тай непријатељ быо е Атила, крвожедныи онај краљ са своимъ разбойничкимъ четама, дивльимъ Хунима, предцыма саданѣи мацара. Преко Волге, са Уралски планина године 375-те по Христу, они су се у саданю Мацарску населили, и одатле све даљъ продирући све су разоравали што су трудъ и прилѣжаніе подигли были, борбе за борбомъ, лешеве на лешеве, крвопролитія на крвопролитія нагомилавали, подъ дрекомъ ужаснутагъ света допрли су были и до ядранскогъ мора и са страшнымъ свирѣствованкѣмъ освоили су Триестъ. И тако налазимо мы Атилу при почетку наше приповѣдке у той знатной приморской вароши.

На балкону едне велике палате, кој' е и у оно време много было, седіо е еданъ човекъ озбиљнѣ и намрштень и сматрао е предъ нѣимъ лежеће утишано море, кое е чудновату разлику показивало са разоренимъ Триестомъ, кои се іоштъ пушіо одъ свирѣпогъ пожара Атилини чета; чинило се, као да дивля она радость разораваня іоштъ ніе была продрла у дубину морску, рибе су весело пљивале око пристаништа, крвлю покривеногъ, а сунце е любко осіявало крвна езера и развалине триестанске, као да е на само место покоя сіяло.

Човекъ онај, кои е погледе свое пуштао, да му по бесконачной равниці морской блуде, быо е малогъ, пуногъ стаса; нѣгова жуто црнкаста боя лица, велике дебеле устне, и црне севаюће очи показивале су монголско поколенѣ. Нѣгово тѣло, кое е при свой своіой малености, ипакъ велику снагу мишица показивало, одева ле су тесне альине одъ быволске коже; високе чизме одъ исте коже, покривале су му ноге до више колена,

О плећима висила му е рундава медвећа кожа, коя е до пета допирала, и на нѣговъ тежкій шлемъ такође е марвена кожа навучена была, изъ кое е само златныи (*) кривакъ, вирио. Само поясъ тогъ човека быо е врло важанъ и великолѣпанъ; ерѣ е быо пуно злата и драгогъ каменя, исто тако и држакъ нѣгове дугачке и широке сабљь, на кою е онъ немарљиво обе руке наслоніо быо. Нѣгове черте лица, са густимъ великимъ обрвама съ намргобенимъ челомъ и севаючимъ погледомъ, као срдитогъ лафа, показивале су опору дивльину. Тай човекъ быо е Атила; Хунскій краљ.

Чудновата чувства морала су крозъ груди тогъ опорогъ човека пролазити, и пажљивый посматритель могао е ласно познати, да иста чувства нису се башъ сасвимъ слагала са нѣговомъ дивльомъ душомъ. Нѣгово лице изгледало е као каквогъ човека, кои се самъ са собомъ занима. Дуго време седіо е онъ замишльнѣ гледећи на море, кадъ му се еданъ младић, исто онако обученъ као и онъ, приближи; у нѣговимъ чертама лица ласно се могао примѣтити правый войничкій характеръ. Кадъ Атила долазакъ овогъ младића примѣти, тргне се, утре свое намрштено чело, и кадъ свогъ любимца види умилный му зракъ нѣгово опорно лице осине. „Добро те си дошао, драгій Хилдериче!“ проговори Атила дубокимъ гласомъ, „я башъ нисамъ быо найболъ разположенъ.“

„Ты си изгледао нешто намрштень, краљу?“ рекне брижљиво младић.

„Я имамъ по кадшто тренутака,“ продужи Атила потмулимъ гласомъ: „кадъ нисамъ радъ самъ быти. Ерѣ чудна, страшна створеня подигну ми се онда у души моіой, сведоцы прошлости мое, а срдити и озбиљни опоминячи за будућность. Па онда ми се учини, као да сва она сѣйна дѣла доякошнѣ, нису у станю, срећнимъ ме учинити; онда ми се чини да у срцу момъ опажама неке празнине, кое иначе непримѣчавамъ, и нешто ми онда каже, да ће некадъ мой гробъ више са проклетствомъ него са славомъ покривенъ быти. Но то су женске мысли, кое военый шумъ брзо растера; по свой прилицы те мысли одтудъ долазе, што самъ дуго време недѣла-

*) Кривакъ е оно криво парче на шлему кое е често перѣмъ или лѣкомъ обикнено.

теланъ бы, погледъ на неколико крвави лешева непри-
телски сасвимъ ће ме излечити.“

„Атила, краљу мой!“ одговори Хилдерихъ нѣ-
жно: „Нестиди се такovy мислѣй, оне лепше украшаю
опоре войничке груди, него неприятельске мртве главе.
Ты ни єдну четверть ниси онолико опоръ, као што они
мисле, кои те непознаю; у твоимъ грудма има тихія чув-
ства негъ што є войничко беснило; та ниси ли ты мени
толико любви показао, толико добротинства учинио, као
отаць сыну своме да се у срцу момъ теби споменикъ
подигао, веѣй него сва воєна побѣдоносна слава твоя?“

Краль є добровольно допустио да га младићъ оваѣ
загрли, но затимъ опоромъ одговори: „Тешко тебы, ако
се усудишь момъ народу казати, да я любимъ; то є сла-
бость єдна, кою Атила презире. Срамъ и проклетство
стибиће ме, ако мои люди дознаду да Атила кога люби!
Ал' инакъ я самъ твой прѣтель,“ продужи опетъ нѣж-
нѣ „ал' се немой поносити моимъ слабощу!“

„Слабощу називашъ ты то? — О, ты незнашь
шта є любовь!“

Лакій осмей прелети преко опорогъ лица овогъ
владателя Хуна. „Имао самъ я у првомъ детинству момъ
осеѣяна, ил' самъ баръ саняо да иѣ имамъ, коя су гото-
во сасвимъ наликъ была на любавъ, пре него што самъ
волю и насладу добыю у крвавымъ борбама. Но то су бы-
ла времена, коя су садъ далеко отишла!“ Гласъ му ти-
хо задркѣ, „садъ ми є самртно крѣтанъ и ропанъ у-
бѣногъ неприятеля выше задовольство, него осмей
жене!“

„Незнашь ты шта є любовь,“ одговори младићъ ват-
рено: „и можда неѣнешъ никадъ знати; ал' ако те кад-
годъ то чувство обузме, онда ѣнешъ искусити, да иощъ
слаѣе удовольствие има, него са саблемъ у руцѣ, на
аловитомъ коню преко крвавы неприятельски трупина
трчати.“

Мало зачуѣено погледи Атила у Хилдериково за-
пламѣено лице. „Готово ми се чини, да си ты самъ то
чувство познао, те си тако ватрено о женама одъ єдан-
путь почео говорити?“

„Зашто да те лажемъ, краљу?“ одговори Хилдерихъ:
„Бсть, я любимъ, и то одъ неколико дана.“

Мало натмушено одговори Атила: „Любишь? Лу-
до дѣте, знашь ли ты да є любовь къ жени, гробъ
храбрости?“

„О, ты се вараешь, краљу!“ одговори Хилдерихъ,
одъ како любимъ, осеѣямъ я у себи толико храбрости и
снаге, да бы се са єдномъ читавомъ войскомъ борю.“

Атила се тихо насмев томъ одушевленю и одгово-
ри: Приповѣди ми како є то было?“

„Кадъ мы преко пламена дыма и развалина у ову
варошь уѣємо, — рекне Хилдерихъ —“ и наши войници
убѣяюћи и плячкаюћи почну у куѣе продирати, яшю
самъ я крозь улице да бы колико є выше могуѣе сви-
рѣпства нѣнова предупредю. Па како самъ тако крозь

єдну улицу юрю, по коіой є найвише писке и вриске не-
приятеля и вѣке наши люди было, чуємъ изъ єдногъ ве-
ликогъ, веѣй пола у пламену налазеѣегъ се зданія неку
ужасну вику, као да є нека женска была. Брзо станемъ
утрчимъ у куѣу и наѣемъ у соби отца и брата на пато-
су у крви лежеѣе, а кѣрѣ, лепу као саму богиню лю-
бави, у страшной и очаятельной борби противъ множине
дѣвльи наши момака.

„Стойте! повичемъ я на нѣи громовито, и ступимъ
къ дѣвойки бранеѣи є, а они кадъ ме виде и познаду у-
клоне се. Текъ што дѣвойка види да є одъ нѣи избав-
лѣна, падне єцаюћи на тѣло отца и брата свога и обне-
знани се, и да є нисамъ я, тронуть лѣпотомъ нѣномъ, у
наручя узео и наполю є изнео, была бы и она неизбѣж-
но жертва пламена, єрѣ текъ што є онако обневешѣену
на улицу изнесемъ и на коня є могъ попнемъ, стропо-
шта се зданіє одъ пожара, на тѣла нѣногъ отца и бра-
та. Тако є донесемъ у мое обиталиште, улиемъ іой ма-
ло вина у уста и тымъ є мало повратимъ.“

„Текъ што къ себи доѣе, было іой є прво пытанъ:
гди іой є отаць и братъ? и кадъ око себе погледа и
примѣти да нѣе у своіой соби, и кадъ мене предъ собомъ
види у овомъ нашемъ ратномъ одѣлу, покрѣе свое нѣж-
но лице рукама, и почне горко плакати и єцати. Я од-
ма видимъ како тешко мора пасти нѣой мое присутвіє,
па зато се удалимъ, оставивши є нѣной туги; но одъ
тогъ тренутка почео ме є лепый ликъ те дѣвойке пра-
тити, и прати ме непрестано, нѣтъ ми даде мира! Ни-
кадъ ме женска лепота нѣе тако тронула као садъ, и кадъ
бы она была мени нѣоле наклонѣна, я бы є за жену
узео.“

„Па зарѣ ти нѣе наклонѣна?“ запита Атила посме-
вательно се смешеѣи.

„Првый данъ, кадъ самъ є посѣтлю, и трудю се да
є утѣшимъ, окрене она презрительно лице свое одъ ме-
не, и нѣе хтѣла ни єдну речъ да ми одговори, но мало
помало веѣй є могла и у лице ме безъ гнушяна глѣда-
ти, и чешѣе ми се чинило, као да є радо почивало нѣ-
но црно око на лицу момъ. Може ласно быти да мисао
она, да и я онимъ четама принадлежимъ, кое су єѣногъ
отца и брата убиле, неѣе іой дозволити да ме люби. —
Па инакъ осеѣямъ у дубини душе мое, да безъ нѣ жи-
вити неѣу моѣи, и радо би я мою саблю и мою славу
дао, само да єдну єдину любезну речъ чуємъ изъ нѣни
уста; свакій є данъ виѣямъ, и свакій є данъ ватреніє лю-
бимъ, па инакъ є иощъ далеко цѣль моя! Тако блудимъ
садъ коєкуда, нѣтъ имамъ више покоя ни радости, но
само видимъ, и само на нѣо мислимъ. Веѣй често хтѣю
самъ іой казати, како є ватрено, како є чисто и силно
любимъ, ал' кадъ іой нѣно блѣдо лице видимъ на комъ є
туга онако лепо изражена, онда ми изумре рѣчь у усти-
ма и уѣутимъ. Предъ нѣомъ нисамъ у станю ништа дру-
го чинити, него є у тихомъ страхопчитаню; као божѣ-
ственный какавъ образъ у храму сматрати и обожавати,
и нѣно лице у срце мое све дубль закопавати.“

„Шта треба ту много, будало,“ рекне Атила, „ниса
ли ты господаръ и побѣдитель, а она твоя робиня?“

Ватрена руменъ обои образе младића. „Не, кра-
лю! Ты ме непознаешъ; далеко буди одъ мене, да оно
силомъ отимамъ, што ми любовь одриче. Шта се на си-
лу отме неноси благослова, а любовь зна само оно цѣ-
лннн, шта любовь дае. Неприми ми за зло, краљу, аљ
ты ниси никадъ любіо, ниси никадъ то сладко чувство
осећао, кое насъ — као што я баръ на мени увиђамъ
— новимъ людима чини; зато неможешъ ни знати, како
насъ сребнимъ чини любовь жене, невине жене, гди са-
мо душа любви, и сва друга чувства ћуте предъ
чистомъ любовію дѣвическе душа. Она е равна лепой
ружицы, у башти, кою само збогъ нѣне лепоте нерадо
видамо.“

„Ал' кажи ми, како те неузлюби? Шта ћешъ онда
чинити? Докле ћешъ јошть тако боловати?“

„Дотле, докъ речъ, любовь, нѣнъ уста нечуемъ,
а ако то никако нечуемъ, онда ћу е радо одиратити, гди
она ићи намѣри. Оставићу е и —“ овде му гласъ пре-
стане.

„И?“ запита Атила.

„И несрећанъ бити!“ — одговори Хилдерихъ туж-
нимъ гласомъ.

Атила се гроотомъ насмее. „Збогъ едне жене, не-
срећанъ бити?! — Да ти приповѣдимъ шта самъ я у
момъ отечеству као дѣте видіо; па изъ тогъ можешъ ви-
днн како женска любовь усрећава: У момъ отечеству
быо е младићъ еданъ именовъ Лудолѣъ, сынъ старогъ
Вайдана, надалеко познать збогъ свое лепоте и юнач-
ства. Преко педесетъ гостию могао е онъ виномъ по-
частити само изъ глава неприятельски, кое е онъ самъ
посеко быо, а у медвећемъ лову ние му нико раванъ
быо. Еданпутъ при едномъ весело види онъ лепу Маю,
никая ние лепше играла одъ нѣ. Та га девојка тако об-
чара, да онъ по краткомъ времену оде нѣномъ отцу и
запроси е, и овај му е съ радощју даде; како е пакъ
Лудолѣъ лепъ и свуда познать быо, то се ни Мая ни
еданъ тренутакъ ние узтезала, и пође за младића тогъ.
Аљ Мая е была непостояна као есенњи цвѣтъ: мало по-
сле венчаня недопадне іой се више Лудолѣъ, кои ю е
као свою зѣницу любіо, и она се преда другоме. Едан-
путъ, кадъ се Лудолѣъ съ добримъ ловомъ кући врати,
затече свою невѣрну жену у наручію нѣногъ любезника,
кои при долазку Лудолѣвовомъ као олуя, брзо побѣгне;
Лудолѣъ цакъ, изванъ себе дошавши одъ лютине и бесни-
ла, забодѣ невѣрной ножъ у срце. Но затимъ е увекъ
врляо коекуда усамлѣнъ и замишлѣнъ, оружје му е зар-
ђано висело о дувару, а штитъ му е свою сѣйность све
више губіо. Я самъ га јошть као дѣте видіо како е
бледъ са угашенимъ окомъ коекуда одао. Тѣло му е
было изнурено и сасвимъ клонуло. Само еданпутъ ски-
не оружје и штитъ свой са зида, и онда су му очи као
мунѣ сѣвале дивльомъ ватромъ. Увече се кући врати
праомъ и крвлю покривенъ, на цилиту свомъ носіо е гла-
ву оногъ несретногъ любезника свое жене. — Сутра
данъ нађемо га мртвогъ на постельи, самъ е себи мачъ
у груди забо быо! — И то све збогъ едне жене! —
Я ти кажемъ одъ оногъ времена ние никаква женска мо-
гла ме тронутн и какво упечатлѣнъ на мене учинити; ко-

ляко ме е годъ пута срце мое хтѣло преварити, сѣтимъ
се Лудолѣа, па ми срце остане ладно као ледъ леденый.
— Ал' шта му драго, — изъ самогъ любопитства желимъ
ти любимцу видити; айд' води ме нѣ той іогунастой не-
вѣсти твоіой!“

И они оду. (продужиће се.)

М Р В И Ц Е.

— Еданъ Енглезъ и еданъ Ирландезъ препирали су
се о томъ, у којой се земљи болъ еде. „Я самъ пре
некогъ времена быо у момъ отечеству кодъ едного зе-
мляка могъ у сватовима и ту было е двадесетъ и четы-
ри жуvara, рекне Ирландезъ. „Я ти то врло лепо веру-
емъ; свакій е гостъ свое парче мяса, што е са собомъ
донео, самъ за себе кувао или пекао,“ одговори Ен-
глезъ.

— Шта судите вы о оваковой изванредной памѣ-
ти?“ запята еданъ у Флоренцу майландскогъ посланика
почемъ му е представіо едно петогодишнѣ дете, о кога
се оштроумію цео Флоренць чудіо. „Такова деца, кадъ
у зреле године дођу бываю обычно тупа, одговори по-
слианикъ“ а дете немислећи нимало одма му на то овако
примѣти: „И вы сте господине заиста морали такође
бити врло паметанъ кадъ сте были дѣте.“

— Жена една имала е таковогъ мужа, кои е врло
млого сносити могао, и съ коимъ е она врло непристой-
но поступала. Еданпутъ га опетъ съ врло ружнимъ реч-
ма увреди тако, да е већъ едаредъ изгубіо и онъ стр-
пленъ, па се срдито окренуо къ нѣой и рекао: „Но, ты
си заиста едно найнеучтивіе створенъ на свету.“ Ово дир-
не госпу у срдце па му лютито викне: „Шта, заръ ми
такое безобразне речи казати можешъ?“ Мужъ се на ту
чувствителность нѣну зачуди и мирно іой рекне: Ето
видишь, како си ты само две речи мое за зло приимила,
а ты си мени баръ двадесетъ црњи и горы пришила!
Е одговори она, то е сасвимъ друго нешто: ты си се на
непристойности мое већъ навикао, али я на твоѣ нисамъ,
па нисамъ то никако ни рада.“

— Младъ некій човекъ дође у дућанъ, гди се ли-
мунада пила, седне за асталъ и поиште чашу студене
воде. У то исто доба дође и една лепо обучена женска
и поиште лимунаду едну узевши место башъ до нѣга.
Како е она лимунаду свою испила и хтѣла да пође при-
мѣти на велико упрепашѣнѣ свое, да нема кодъ себе
новаца да лимунаду исплати. Овај се младъ човекъ по-
каже одма на услуги готовъ и понуди е, да онъ мален-
кость ту за ню исплати. Она е позадуго то одбіяла а-
ли опетъ напоследку саизволи на то но съ тимъ угово-
ромъ, да е онъ до куће нѣне одпрати, како бы му одма
дугъ свой исплатити могла. Овај се прилики той осо-
бито обрадуе, што ће моћи съ тако красномъ госпомъ
познаство учинити, и одма се на то склонѣнъ покаже
пође съ нѣомъ и пружи іой руку, те га она исподъ ру-
ке узме. Почемъ су се поприлично одъ тога дућана у-
далили, извади она у ходу томъ бурмутицу свою изъ це-
па и понуди га съ бурмутомъ. Онъ изъ учтивости узме
бурмута, и пошпрка га, пође јошъ неколико коракляи

на од'даредъ као мртавъ льосне о землю. „Ахъ, мужь мой, сиромѣ мужь мой!“ повикне госпа пуна очаянія. Сви кои су се ту десили, притрче и посовету юй, да обамршегъ у сусѣдну кою кућу унети даде, и да одма лѣкара дозове, не бы ли му овай юштъ одъ помоћи быти могао. „Али ахъ!“ узданувши рекне, као да бы размишлявала шта да чини, „овако га ни на кой начинъ немогу овде међу туђимъ людма оставити.“ Па се затимъ сагне, те му сатъ, новце, прстенъ, и све друго што му е по ценовима наша узме и брзо одтуда оде. После неколико минута младићъ тай къ себи дође; чудећи се у каквомъ се станю нашао. Тѣшили су га, да ће садъ одма жена нѣгова съ лѣкаромъ доћи. Али е онъ на жалость свою увидио, да е стыдно преваренъ.

— Учитель некій предложи на школскомъ испиту ученику своме, кой е сынъ гостилничара едногъ быо, слѣдуюће питањъ: „Кажи ты мени, шта имамо данасъ? Дете се ужасне и одговори: „Я незнамъ, нисамъ юштъ данасъ быо у куйни кодъ маме, а юче смо имали кисела купуса са свинѣтиномъ.“

ЗАЧИНЦИ.

Велика господа имаю дугачке руке.

Газда види с' еднимъ окомъ више него слуга са четири.

Свако дрво има црва а свако жито укуоль.

Свакій е себи найближи.

Кои животь неволи, тай се смрти неплаши.

Кои дуго живи постизава све.

Одъ саме любви неможе се живити.

Гди су троица, мора одъ нѣи еданъ будала быти.

Кола мораю онако ићи, како ий коньи вуку.

Кадъ газда небди, бди лоповъ.

Мударъ човекъ носи свою срећу са собомъ.

Кодъ сваке мудрости мора и лудости быти.

ДОМАЊЕ НОВОСТИ.

— Ючашный данъ, као данъ роѣня Нѣгове Свѣтлости нашегъ Кнѣзя прослављивъ е са особитомъ свечаносту. У цркви, гдѣ е Нѣгово Высокопреосвященство служило присуествовали су чиновници у униформама, са многобройнымъ грађанствомъ. Топови съ Калимедана и Врачара пратили су црквиене возгласе. У вече было е сйно осветлѣние целе вароши. Нѣгова Свѣтлость са своіомъ Светломъ породicomъ, провео е овай данъ у манастиру Раковици, немогући участвовати у овомъ обштемъ веселю сбогъ траюће жалости за блаженоупоконномъ госпономъ Клеопатромъ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— 13. о. м. приспѣо е царъ Александеръ са великимъ князевима сасвимъ изненада у Одесу. Нѣговъ долазакъ у оне

краеве има ту намѣру да Николаевъ и тамо подижућу се руску флоту одъ неприятеля осигура.

— Изъ Париза пишу да сада западне силе незадовољваю се само са оне четири познате точке, него юште траже да Русія плати све ратне трошкове; кое е, као што говоре, сада едина препона што се неможе миръ заключити.

— Саюзници пре нег' што бы о миру преговоре почели водити, ради су савъ Кримъ заузети, и нѣга у залози долѣ задржати докъ Русія непристане на условія кои бы се одъ нѣ тражила; садашнѣ пакъ све преговоре о миру кои бы се повели сматраю саюзници за руско одлаганѣ времена до болѣ прилике. Они су увѣрени да една воена и велика сила као што е Русія, текъ ће онда примити условія мира, кадъ се у крайной нужди види, а одъ тога Русія е юштъ далеко, и саюзници виде да имъ остае юштъ великій посао несвршенъ.

— Великій князь Константинъ отишао е 15. Септ. у Севастополь, и говори се да ће заедно съ князомъ Горчаковымъ цару Александру повратити се; да цара о свему точно извѣсти, и да се о будућемъ ратованю договоре. Други опетъ пишу да ће царъ самъ собомъ ићи у Севастополь.

— Изъ Одесе одъ 17. Септ. измеђ' осталогъ являю: да су Руси скроили планъ да оставе и сѣверну страну Севастополя, и да се утврде између Бакчисераи и Евпаторіе, и да ту бране саюзницима далъ у Кримъ продрети.

Изъ Цариграда пишу одъ 14. о. м. да Омеръ анатоліе, вече нѣ осветлио свою кућу кадъ е посланикъ францускогъ одъ благодареніе у цркви држао збогъ паденія Севастополя, а за Редклифа кажу, да за цело нѣ быо при благодаренію и да е текъ после многи преговора кућу свою осветлио.

Изъ Париза пишу одъ 24. о. м. да су аустриска предложена одбачена.

Излогъ радиности по захтеваню принца Наполеона затвориле се 3. Новембра.

Посланикъ прускій у Цариграду Гвиденбрухъ, кон е два месеца одъ дужности разрѣшенъ быо, приспѣо е 26. у Бечъ при повратку свомъ у Цариградъ.

ЯВНА БЛАГОДАРНОТЬ.

Жители среза Посавскогъ усрдествовали су на представленіе нѣовы надлежны властїи повисити плату учительма, и сада, као и пре три године, селскимъ на 100, а варошкимъ, као Палешкомъ и Убскомъ на 120 талира, осимъ додатка общтинскогъ.

Уживательи ове штедроте изавлюю овде свою топли благодарность како власти тако и врломъ народу Среза Посавскогъ.

Разрѣшеніе загонетки: у № 78. време и мапа (земльовидъ) у № 79. Дечакъ (момче) и Дечакъ (пубъ у картама.)

Течай новаца: среб. 112 1/2; дук. 5 фюр. 20 кр. банкн.